

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: DECEMBER- 2024
FOURTH SEMESTER

Subject: Business Regulatory Framework (BCOM19-207)

Date: 10/12/2024

Total marks: 100

Time: 2:00 p.m. to 5:00 p.m.

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. (A) Answer the multiple-choice questions (Any 10) (10)

- _____ is nothing but cancellation of contract.
 - a) Rescission
 - b) Performance
 - c) Reciprocal
 - d) none of these
- A promissory note made in India and made payable in India is an _____ instrument.
 - a) Ambiguous
 - b) Inchoate
 - c) Foreign
 - d) Inland
- Faulty drafting of an instrument makes it an _____ instrument.
 - a) Accommodation
 - b) Ambiguous
 - c) Fictitious
 - d) Foreign
- Agreement or contract to commit robbery is an _____ contract.
 - a) voidable
 - b) Expressed
 - c) illegal
 - d) quasi
- _____ work means a painting, a sculpture, drawing etc.
 - a) Cinematography
 - b) Literary
 - c) Artistic
 - d) Posthumous
- _____ are those goods which are identified and agreed upon at the time of contract of sale.
 - a) Specific
 - b) Contingent
 - c) Existing
 - d) Unascertained
- _____ means only the features of shape, configuration, pattern, ornament or composition of lines or colors applied to any article whether 2 or 3 dimensional.
 - a) Copyright
 - b) Patent
 - c) Trademark
 - d) Design
- When the endorser expressly excludes his own liability on the instrument to the endorsee or any subsequent holder in case of dishonor of the instrument, the endorsement is known as _____.
 - a) Facultative
 - b) Partial
 - c) Sans Recourse
 - d) Restrictive
- A person who is saved from _____ of goods is called the Indemnity holder.
 - a) Profit
 - b) Production
 - c) Loss
 - d) Promotion

10. A complaint to the consumer Forum must be filed within _____ years from the date on which the cause of action has arisen.
 - a) Five
 - b) Two
 - c) One
 - d) Three
11. Agreements by way of wager are _____.
 - a) valid
 - b) void
 - c) expressed
 - d) voidable
12. _____ is a license given to an inventor to make exclusive use of his invention.
 - a) Copyright
 - b) Trademark
 - c) Patent
 - d) Design
13. _____ is a formal certificate of dishonor issued by the notary public to the holder.
 - a) Noting
 - b) Protesting
 - c) Dishonor
 - d) Endorsement

(B) Answer in one sentence (Any 5) (10)

1. Which are the negotiable instruments?
2. Which are the modes of an Acceptance?
3. Which are the various kinds of a consideration?
4. When is consent said to be a free consent?
5. Write the definition of Goods.
6. What do you mean by WIPO?
7. State whether stamping is required for a bill of exchange or not?

Q. 2. Write Short Notes (Any 4) (20)

1. Auction
2. Caveat Emptor
3. Endorsement
4. Copyright
5. Salient features of Consumer Protection Act
6. Promissory Note

Q. 3. Answer in 150 words (Any 3) (30)

1. State the different types of goods.
2. Write the difference between a Cheque and Bills of Exchange.
3. Write the essentials of a valid offer.
4. Explain the characteristics of a trademark.
5. State the various kinds of cheque.

Q. 4. Answer in 300 words (Any 2) (30)

1. Describe the rights of an unpaid seller.
2. Explain the various negotiable instruments with their specimen.
3. Describe the various types of a contract in detail.
4. State the characteristics of Negotiable Instruments. Describe the other types of negotiable instruments.

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. (अ) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. ----- म्हणजे करार रद्द करणे.
अ) परत घेणे
ब) परस्पर पूरक
क) कार्यवाही
ड) यापैकी कोणतेच नाही
२. भारतात तयार केलेली वचन चिठ्ठी भारतातच देय असेल तर त्याला ----- म्हणतात.
अ) संदिग्ध
ब) अपूर्णावस्थेतील
क) विदेशी
ड) देशी
३. जेव्हा एखाद्या दस्तातील मसूदा सदोश झाला आणि त्यातील अर्थ संदिग्ध होत असेल अशा दस्ताला म्हटले जाते.
अ) सहकार्य हुंडी
ब) संदिग्ध
क) खोटा
ड) विदेशी
४. दरोडा घालण्यासंबंधीचा ठराव हा ----- करार असतो.
अ) वर्ज्यनीय
ब) प्रत्यक्ष
क) बेकायदेशीर
ड) आभासी
५. काम म्हणजे चित्रकारी, शिल्पकाम, रेखाटन इ.
अ) चलचित्रफिती
ब) साहित्यिक
क) कलाकृति
ड) मरणोपरांत
६. ----- की जो माल विक्री करतेवेळी निश्चित केला जातो आणि तो मान्य केला जातो.
अ) विशिष्ट माल
ब) संभाव्य माल
क) अस्तित्वातील माल
ड) अनिश्चित माल
७. म्हणजे वस्तूच्या आकाराच्या लक्षणीय खुणा, सापेक्ष स्वरूप, वस्तू रचना नक्षीकाम, द्विमितीय किंवा त्रिमितीय संरचना.
अ) लेखाधिकार
ब) पेटंट
क) व्यापार चिन्हे
ड) संकल्पना आरेखन
८. ज्यावेळी पृष्ठांकनकर्त्याला जबाबदारीतून मुक्त व्हायचे असते त्यावेळी तो जबाबदारीतून मुक्त असा शेर देतो. त्या पृष्ठांकनाला ----- म्हणतात.
अ) फॅकलटेटिव्ह
ब) आंशिक
क) सॅन्स रिकोर्स
ड) सशर्त
९. ज्या व्यक्तीचे काही घेण्यापासून होणारे वाचते, त्या व्यक्तिला अभिवाचन प्राप्त करणारा म्हटले जाते.
अ) नफा
ब) उत्पादन
क) तोटा
ड) जाहिरात
१०. ज्यावेळी एखाद्या तक्रारीचे कारण घडले असेल, त्या तारखेपासून ----- वर्षांच्या आत ग्राहक मंचाकडे तक्रार दाखल करावी.
अ) पाच
ब) दोन
क) एक
ड) तीन
११. पैज लावण्याचे करार हे असतात.

अ) वैध	ब) व्यर्थ
क) प्रत्यक्ष	ड) वर्ज्यनिय

१२. ----- हे दुसरे तिसरे काही नसून त्या संशोधकाला त्याच्या शोधाचा विशेष उपयोग करण्याची अनुज्ञेयता दिलेली असते.

अ) लेखाधिकार	ब) व्यापार चिन्ह
क) पेटंट	ड) संकल्पना आरेखन

१३. सार्वजनिक साक्षांकन अधिकाऱ्याकडे दिलेले हे अनादराचे औपचारिक प्रमाणपत्र आहे.

अ) नोंदणी	ब) निषेध
क) अनादर	ड) पृष्ठांकन

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. 'मुक्त संमती' म्हणजे काय?
२. स्वीकृतीचे प्रकार कोणते?
३. प्रतिफलाचे विविध प्रकार कोणते?
४. 'अदत्त विक्रेता' कोणास म्हणतात?
५. माल' या संज्ञेची व्याख्या लिहा.
६. WIPO म्हणजे काय?
७. हुंडीला तिकीट लावण्याची आवश्यकता असते का नाही, ते नमूद करा.

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४)

(२०)

१. लिलाव
२. खरेदीदाराची सावधगिरी
३. पृष्ठांकन
४. लेखाधिकार
५. ग्राहक संरक्षण कायद्याची मुख्य वैशिष्ट्ये
६. वचन चिह्नी

प्र. ३) खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३)

(३०)

१. मालाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
२. धनादेश व हुंडी यामधील फरक लिहा.
३. कायदेशीर प्रस्तावातील आवश्यक बाबी लिहा.
४. यापार चिन्हांची वैशिष्ट्ये लिहा.
५. धनादेशाचे विविध प्रकार विस्तृत करा.

प्र. ४) खालील प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २)

(३०)

१. अदत्त विक्रेत्याचे हक्क स्पष्ट करा.
२. चलनक्षम दस्तांची प्रकार त्यांच्या नमुन्यासहित स्पष्ट करा.
३. कराराचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
४. चलनक्षम दस्तांची वैशिष्ट्ये लिहा. इतर चलनक्षम दस्तांचे प्रकार विस्तारित करून लिहा.
